

Recull de citacions de gralles de bec groc (*Pyrrhocorax graculus*) i de bec vermell (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*) a l'Empordà. V2.

Comitè Avifaunístic Empordanès (CAE): Carlos Alvarez-Cros, Joan Budó Ricart, Gerard Dalmau Bonet, Miguel Àngel Fuentes Rosúa, Joan Ventura Linares.

Citació recomanada: Alvarez-Cros, C. 2019. Recull de citacions de gralles de bec groc (*Pyrrhocorax graculus*) i de bec vermell (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*) a l'Empordà. V2. Comitè Avifaunístic Empordanès.

Pyrrhocorax graculus
Fernando Camara Orgaz
CENEAM-OAPN-MMA

Pyrrhocorax pyrrhocorax
Diego Perea CENEAM-OAPN-MMA

Aquestes dues espècies muntanyenques, de caràcter sedentari, sovint comparteixen hàbitat i costums, tot i que la gralla de bec groc està més estretament lligada a l'alta muntanya que la de bec vermell que, a l'hivern, visita les planes amb més assiduitat que aquella. És durant aquests desplaçaments hivernals a zones baixes quan poden arribar a l'Empordà.

LLISTAT DE CITACIONS

Les citacions, que van fins al 30/05/19, estan agrupades per comarca i ordenades cronològicament. S'hi especifica el lloc, la data i el nombre d'exemplars observats. Segueix, entre parèntesi els noms dels autors i, també entre parèntesi, la referència bibliogràfica.

GRALLA DE BEC GROC (*Pyrrhocorax graculus*)

ALT EMPORDÀ

Cabanelles. Un exemplar a l'Hostal d'en Vilà, el 5.I.1974. (Sargatal i Llinàs, 1978).

PNCC. Citada a Sant Pere de Rodes a l'hivern, abans de 1986. (Grabulosa, 1986).

BAIX EMPORDÀ

Torroella de Montgrí. Un exemplar en vol sobre l'Estartit, en direcció a les illes Medes, l'1.IV.2000. (Burgas, D., Giralt, D., Pérez, J., Gàmez, X.). (Aymí i Herrando, 2003).

Ja al llibre *Fauna Ornitològica de la Província de Gerona* (Vayreda, 1883) s'esmenta que aquesta espècie baixa a les planes immediates a l'hivern. A Els ocells de l'Empordà (Sargatal i Llinàs, 1978) també s'especifica que baixa a altituds inferiors. Aquest fet i el caràcter excepcional de la seva presència a l'Empordà és el que sembla que confirmen les tres úniques citacions empordaneses que s'ha trobat.

GRALLA DE BEC VERMELL (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*)

ALT EMPORDÀ

Cabanelles. Cinc o sis exemplars a l'Hostal d'en Vilà, el 9.XII.1973. (Sargatal i Llinàs, 1978).

Salines – Bassegoda. Citat com a nidificant segur i possible. (Muntaner i altres, 1983)

PNCC. Dos exemplars al Pla de la Guàrdia, el 17.I.1999. (Alamany, A.). (Feliu, P. *in letteris*)

Espolla. Quatre exemplars al puig dels Quatre Termes, el 13.XII.2002. (Corcoll, N., Gálvez, M.). (Sales, 2006).

Rabós d'Empordà. Un exemplar al coll de Plaja, el 3.III.2006. (Ollé, A.). Citació homologada pel CAE. (Alvarez i altres, 2007).

Rabós d'Empordà. Un exemplar al coll de Plaja, el 14.III.2006. (Capalleras, E.). (Estrada i Anton, 2007).

Bassegoda. Dos exemplars al puig de les Bruixes, el 16.V.2009. (Ollé, A., Bertran, M., Minobis, R.). (Clarabuch, 2011).

Albanyà. Un exemplar a la Mare de Déu del Mont, el 22.IX.2012. (Feliu, P.) (ICO, 2009-2019).

L'Albera. Un exemplar al Puig Neulós, La Jonquera, el 5.IX.2013. (Olioso, G.) (ICO, 2009-2019).

Malgrat que, a Els ocells de l'Empordà (Sargatal i Llinàs, 1978), no es descarta la nidificació d'aquesta espècie a l'Empordà i que, al primer atlas català de nidificants (Gràcia i Marco *in* Muntaner i altres, 1983), se cità com a nidificant possible a Salines – Bassegoda, no s'ha arribat a comprovar la cria a les comarques empordaneses. Tampoc fou detectada a les zones termeneres amb l'Empordà durant les tasques de prospecció de l'*Atlas des oiseaux nicheurs des Pyrénées Orientales (2009 – 2012)* (Groupe Ornithologique du Roussillon, 2012).

Les poques dades que s'ha pogut recollir, mostren una presència escassa a l'Alt Empordà centrada, principalment, de setembre a març, fruit dels típics moviments dispersius d'aquesta espècie (Sargatal i Llinàs, 1978). També n'hi ha alguna de primaveral que sembla que es tracta d'exemplars residents de la veïna comarca de La Garrotxa. Aquesta mena d'observacions podrien ser l'origen de les sospites de la no constatada nidificació a l'Alt Empordà.

Per fi, es vol deixar constància, de dues observacions hivernals no confirmades que, en tot cas, encaixarien perfectament amb el patró descrit. Es tracta de dos exemplars diferents observats en hiverns diferents de mitjans del anys 90, a la vall del Ridaura, al Baix Empordà (Alvarez, 1999).

AGRAÏMENTS

Volem agrair a tots els observadors les citacions realitzades i registrades ja que sense el seu esforç no s'hauria pogut portar a terme aquest recull. També a Fernando Camara i Diego Perea per cedir les imatges que il·lustren aquest document.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Alvarez, C. 1999. Els ocells de la vall del Ridaura. Sant Feliu de Guíxols, Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols.

Alvarez, C., Burgas, A., Capalleras, E., Feliu, P., Mart-Aledo, J., Ollé, A. 2007. 1r informe d'homologació de citacions del Comitè Avifaunístic Empordanès (CAE).

Aymí, R., i Herrando, S. (ed.) 2003. Anuari d'ornitologia de Catalunya.2000. Barcelona, Institut Català d'Ornitologia.

Budó, J., Grabulosa, I., Fèlix, J. 1997. "Els vertebrats de l'Albera: vessant meridional" Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos, Vol. 30. Figueres, Institut d'Estudis Empordanesos.

Clatabuch, O. (ed.) 2011. Anuari d'ornitologia de Catalunya. 2009. Barcelona, Institut Català d'Ornitologia.

Estrada, J., Pedrocchi, V., Brotons, L., Herrando, S. (eds.) 2004. Atlas dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002. Barcelona. Institut Català d'Ornitologia (ICO)/Lynx Edicions.

Grabulosa, I. 1986. L'Albera. El medi natural. Amfibis i rèptils, ocells i mamífers. Revista de Girona, núm.: 117. Girona, Diputació de Girona.

Groupe Ornithologique du Roussillon. 2012. Atlas des oiseaux nicheurs des Pyrénées Orientales (2009-2012). http://lafay.xavier.free.fr/AtlasNich2012/slides/Crave_a_bec_rouge.html

ICO. 2009-2019. Portal Ornitho.cat. <https://www.ornitho.cat>

Maluquer i Sostres, J., (1981); Els ocells de les terres catalanes. 3a edició, ampliada. Editorial Barcino. Barcelona.

Muntaner, J., Ferrer, X., Martínez-Vilalta, A. 1983. Atlas dels ocells nidificants de Catalunya i Andorra. Barcelona, Ketres.

Sales, S. (ed.). 2006. Anuari d'ornitologia de Catalunya. 2002-2005. Barcelona, Institut Català d'Ornitologia.

Sargatal, J., Llinàs, R. 1978. Els ocells de l'Empordà. Figueres. Centre Excursionista Empordanès.

Vayreda, E. 1883. Fauna Ornitológica de la Provincia de Gerona. Girona, Paciano Torres.